

3 Maja

Rocznica uchwalenia Konstytucji.

Święto Narodowe Trzeciego Maja -----

- Przed konstytucją (1)

Rzeczpospolita w XVII wieku wydawała się jednym z silniejszych państw w Europie. Jej armia wygrywała wiele bitew, królowie decydowali o ważnych sprawach w regionie. Niestety, owa siła była pozorna. Wojny z sąsiadami (Szwecją, Moskwą i Turcją) spowodowały, że nasz kraj stracił pozycję mocarstwa w Europie Północnej i Środkowo Wschodniej.

Nieliczna, niedofinansowana armia, kryzys gospodarczy i demograficzny wpędziły Rzeczpospolitą w głęboką zapaść.

Dodatkowo, postawa rządzącej szlachty, a szczególnie magnaterii, która widziała jedynie własny interes, uniemożliwiła przeprowadzenie ważnych reform dla kraju. Wolna elekcja oraz liberum veto niszczyły państwo od środka.

- Przed konstytucją (2)

W tym czasie nasi sąsiedzi, Rosja, Austria i Prusy rosły w siłę.

Postępowe reformy w duchu absolutyzmu oświeceniowego spowodowały, że w XVIII wieku byliśmy otoczeni przez nowoczesne, dążące do ekspansji państwa.

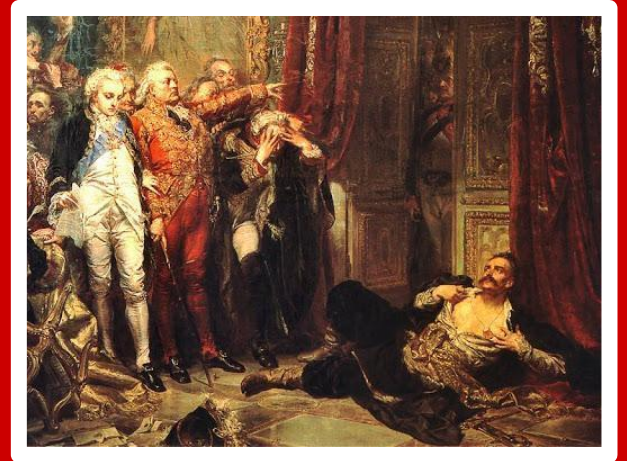
Szczególną rolę odgrywała tu Rosja, która od czasów Piotra I Wielkiego przeszła szereg reform ustrojowych i społecznych.

Jej celem stało się uzależnienie od siebie słabego sąsiada, jakim stawała się Rzeczpospolita.

Sejm Niemy (1717 r.), kolejne elekcje, mieszanie się ambasadora rosyjskiego w Warszawie w wewnętrzne sprawy Polski, były znakiem, że nasz kraj nie jest państwem niezależnym.

- Przed konstytucją (3)

W 1772 roku, po upadku konfederacji barskiej (1768-72) Rosja, pod naciskiem Prus i przy współpracy z Austrią dokonały pierwszego rozbioru Polski. Był to początek końca I Rzeczypospolitej. Pomimo tragedii pierwszego rozbioru, król Stanisław August Poniatowski oraz jego najbliższe otoczenie, widziało potrzebę zasadniczych reform w kraju. W tym celu już w 1773 roku powstała Komisja Edukacji Narodowej (KEN), pierwsze na świecie ministerstwo zajmujące się sprawami edukacji. Sam król stał się mecenasem wspierających artystów, filozofów, myślicieli i pisarzy. Organizował słynne obiady czwartkowe, na których rozmawiano o konieczności reform w naszym kraju. Uczestniczyły w nich takie osobowości jak: Hugo Kołłątaj, Franciszek Bohomolec, Wojciech Bogusławski, Ignacy Krasicki, czy Ignacy Potocki.

- Przed konstytucją (4)

Były to czasy, kiedy do Polski docierały wieści z za oceanu, gdzie koloniści amerykańscy walczyli o swoją niepodległość i organizowali państwo według zasad oświecenia. Polacy także brali udział w tych wydarzeniach i chcieli je przenieść na swój grunt. W 1788 roku rozpoczął obrady Sejm Wielki, zwany też Czteroletnim, na którym starły się trzy stronnictwa: patriotyczne, dworskie i hetmańskie. O ile dwa pierwsze były skłonne do reform ustrojowych w państwie, o tyle hetmańskie składało się z przeciwników jakichkolwiek zmian. Szansę na przeprowadzenie reform widziano także w zaangażowaniu Rosji w wojnę z Turcją. Sejm przeprowadził szereg reform, takich jak prawo o miastach, prawo do nadawania urzędów dla króla, czy też podniesienie stanu armii do 100 tys. Najważniejszym jednak dokonaniem stało się uchwalenie ustawy zasadniczej, czyli konstytucji, która do historii przeszła jako Konstytucja 3 Maja.

- Czym jest Konstytucja 3 Maja?

Jest to dokument uchwalony dokładnie 3 maja 1791 roku w Warszawie. Jest to ustawa regulująca ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uznaje się że jest to pierwsza w Europie i druga na świecie konstytucja nowocześnie spisana. Uchwalona przez **Króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.**

- Od kiedy obchodzimy to święto?

Uchwalenie Konstytucji 3 maja zostało uznane za święto już 5 maja 1791. W okresie zaborów Polski celebrowanie rocznic Konstytucji było zakazane przez wszystkich zaborców. Polacy, którzy odważyli się obchodzić publicznie to święto byli karani.

CIEKAWOSTKA !!!

Od 2007 roku 3 maja jest również świętem narodowym Litwy.

- Co zmieniła Konstytucja?

Konstytucja zmieniła ustrój państwa na monarchię dziedziczną, ograniczyła znacząco demokrację szlachecką, odbierając prawo głosu i decyzji w sprawach państwa szlachcie nieposiadającej ziemi (gołocie), wprowadziła częściowe zrównanie praw osobistych mieszczan i szlachty oraz stawiała chłopów pod ochroną państwa.

Zniosła liberum veto, konfederacje i sejm skonfederowany. Wprowadziła również trójpodział władzy.

Z dniem Konstytucji 3 maja przestaje istnieć Rzeczpospolita Obojga Narodów a w jej miejsce powstaje Rzeczpospolita Polska

- Sztuka

Jednym z najbardziej rozpoznawalnych arcydzieł związanych z Konstytucją 3 maja jest obraz Jana Matejki pt „*Uchwalenie Konstytucji 3 maja*” który powstał w sto lat po uchwaleniu Konstytucji.

- *Mam nadzieję że ta krótka prezentacja ukazała wam parę faktów i informacji o tym dniu.*

ŹRÓDŁO INFORMACJI:
WIKIPEDIA

Święto Konstytucji

3 Maja